

Orta Doğu ve K3rfez B3lgesi Aylık B3lteni

Yönetici Özeti

Orta Doğu ve Körfez Bölgesi ülkelerinin hidrokarbonlara bağımlı ekonomileri, 2014 yılından itibaren dünya genelinde emtia fiyatlarının düşüşü ile başlayan arz-talep dengesizliğinden olumsuz etkilendi ve bölgede artarak devam eden politik istikrarsızlaşma ve güvensizlik ortamının üzerine bir de etki alanını her geçen gün arttıran terör örgütlerinin oluşturduğu belirsizlik eklenince, yükselmek durumunda kalan güvenlik harcamaları bölge ülkelerinin ekonomileri üzerindeki yükü daha da arttırdı.

İstikrarsızlık ortamının taşıma ve güvenlik maliyetlerine yaptığı olumsuz etki, bölge ülkelerinde yaşanan bürokratik süreç sorunları ve bölgenin geleceği ile ilgili hakim görüşlerin bersizlik üzerine yaptığı vurgu, ticareti ve dış yatırımları bir çıkmaza sokmanın eşiğine getirdi.

P5 + 1 ülkeleri'nin İran'a uygulamakta olduğu yaptırımların 16 Ocak 2016 itibarıyla kaldırılması ile bir çok sektörde işbirliği fırsatları doğdu. Ancak ABD'nin İran'a uyguladığı yaptırımların devam ediyor olması sebebiyle özellikle SWIFT işlemlerinin aksamaması ve petrol varil fiyatlarının düşük seyretmesi sonucu, hedeflenen işbirliği potansiyeline ulaşamadı.

Bununla beraber özellikle Körfez İş Birliği Konseyi üye ülkelerinin cari açık ve dış borçlanma sebebiyle aldığı önlemler ve kısıtlamalar yine bölge ile hedeflenen ticari hacmi olumsuz etkiledi.

2017 yılının ilk ayları itibarıyla, OPEC üyesi olmayan ülkelerin ardından da OPEC üyesi ülkelerin de petrol üretimlerini kısıtlamalarının ardından, varil fiyatları 2015 yılının ortasından bu yana en yüksek noktasına ulaştı ancak anlaşmayı kabul etmeyen ülkelerin üretimlerini arttırması sonucu varil fiyatlarının tekrar düşmesi ihtimalinden endişe duyuluyor.

Bu bakımdan önümüzdeki dönemde bölge ülkelerinin artmakta olan nüfus dolayısıyla ihtiyaç duyulan ekonomik büyümeye ulaşamamasının yoksulluk ve işsizliğin artışına sebep olacağı düşünülüyor. Öte yandan bölge ülkelerinin ekonomilerini çeşitlendirme girişimlerinin başarılı olması halinde mevcut durumun değişmesi mümkün görünüyor.

Ancak, Türkiye'nin bölge ülkeleri ile ihracatı ve ithalatı dikkate alındığında bölge ülkelerindeki olumsuz ekonomik ve siyasi gelişmelere rağmen 2016 yılında Türkiye'nin bölgeye ihracatında yüzde 2 oranında artış gerçekleştiği, bölgeden ithalatında ise yaklaşık yüzde 4 oranında bir artış yaşandığı görülüyor. Bu veriler ışığında Türkiye'nin Orta Doğu ve Körfez bölgesi ile ticari ortaklığının umut vaat ettiği ve olumlu gelişmeler ışığında hızlı bir büyüme sürecine gireceği tahmin ediliyor.

Bölge güçleri'nin Suriye ve Yemen'deki çatışmalara son vermek adına görüş birliğine ulaşması ile bölgedeki istikrarsızlık ortamının yerini yeniden yapılanma ve stabilizasyon'a bırakacağı, belirsizliklerin yerini umut vaadeden bir ekonomik büyüme atmosferinin alması halinde Orta Doğu ve Körfez Bölgesi'nin mevcut şartlarda aleyhine görünen nüfus artışının bölge ile ticari ilişkileri bulunan firmalar için büyük bir fırsata dönüşeceği ve uluslararası yatırımların bölgeye hızlı şekilde geri dönüşüyle ticaretin gelişme sürecine gireceği öngörülmüyor.

Orta Doğu ve Körfez Bölgesinden Haberler

Amazon Souq.com ismini Şimdilik Değiştirmeyecek

Mart 2017'de ABD'li e-ticaret devi Amazon tarafından 580 milyon ABD Dolarına satın alınması için anlaşılan souq.com'un satışı gerçekleşti. Amazon.com yetkilileri web sitesinin şimdilik ismini koruyacaklarını açıkladı.

Kaynak:

<http://www.arabianbusiness.com/amazon-retain-souq-com-name-for-now--679856.html>

Açıklandı: Dubai 1,36 milyar ABD Doları Değerinde İş Bölgesi Planlıyor

BAE Başbakanı ve Dubai Emiri Şeyh Muhammed bin Raşid Al-Makdum 1,36 milyar ABD Doları değerinde Emirlik Kuleleri İş Parkı Projesi'ni açıkladı.

Proje Dubai Holding tarafından Seyh Zayed Yolu ile Dubai Uluslararası Finans Merkezine yakın Happiness Street arasında inşa edilmesi planlanıyor.

Kaynak:

<http://www.arabianbusiness.com/revealed-dubai-plans-new-1-36bn-business-district-project-679842.html>

Katar'ın Kredi Notu Görünümü Moody's Tarafından Düşürüldü

Katar'ın kredi notu son dönemde komşu Arap ülkeleri ile yaşanan diplomatik kriz dolayısıyla finansal ve ekonomik riskler muhteva etmesi sebebiyle Moody's Yatırım Servisi tarafından negatife düşürüldü.

Moody's 4 Temmuz'da yaptığı açıklama ile Katar'ın kredi notunu istikrarlı gidişatin son dönemde gerçekleşen krizin kısa vadede çözülemeyeceği sebebiyle düşürdüğünü ancak uzun vadeli ihraççı temerrüt notu'nu Aa3'de tutmaya devam edeceğini açıkladı.

Kaynak:

<http://www.arabianbusiness.com/qatar-outlook-lowered-negative-by-moody-s-amid-diplomatic-row-679876.html>

QP-Total Ortak Girişimi North Oil Şirketi'nin Açılışı Gerçekleşti

Qatar Petroleum (QP) ve Fransız Total'in 70:30 ortak girişimi olan North Oil Company ülkenin Al Shaheen offshore petrol sahasını yönetecek.

Katar karasularında, Ras Laffan'ın 80 km kuzeyinde yer alan petrol sahası günlük 300 varil petrol üretme kapasitesine sahip.

Kaynak:

<http://www.gulf-times.com/story/555513/QP-Total-JV-North-Oil-Company-to-be-inaugurated-on>

Peugeot ve Boeing'in ardından Volkswagen da İran'ın Küresel Genişlemesinde Yerini Alıyor

Avrupa ve Çin'de duraksayan büyümeden endişe duyan Volkswagen A.Ş. İran'da hafifleyen yaptırımlardan da faydalanarak 17 yıl sonra ülkede araba satışı gerçekleştirmeyi planlıyor.

Yerel ithalatçı Mammüt Khodro ile anlaşma imzalayan VW Tahran bölgesinde bayilikler vererek özellikle Tiguan ve Passat modellerinin satışını gerçekleştirmek istiyor. VW'in yaptığı açıklamaya göre büyüyen ekonomilere açılarak ana marketlere bağımlılığın azaltılması ve ciroya yeni kaynakların eklenmesi şirket stratejisi olarak görülüyor.

Kaynak:

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-07-04/vw-follows-peugeot-boeing-with-iran-deal-amid-global-expansion>

Dubai 2020'ye Kadar 12 Özel Hastane Açmayı Planlıyor

Dubai Sağlık Otoritesi (DHA), 2020 yılına kadar 12 yeni özel hastane açılmasını planladıklarını, söz konusu hastanelerin 875 yatak kapasitesinde olacağı açıklandı.

Yetkililere göre Dubai'deki özel medikal sektörü önümüzdeki 5 yıl içerisinde patlama yaşayacak. DHA'nin açıklamasına göre Dubai'deki özel sağlık tesisleri bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 4 büyümeye yakaladı.

Kaynak:

<http://gulfbusiness.com/dubai-12-new-private-hospitals-open-2020/>

OPEC'in Üretimi Kısmasına Karşın İstenilen Seviyeye Çekilemeyen Petrol Fiyatları Konusunda OPEC Üreticileri İyimser Ancak Analistler Aynı görüşü Paylaşmıyor

Mayıs ayında petrol piyasalarında yapılan çalışmanın ardından petrol fiyatları baskı altında varil başına 49 ile 51 ABD Doları arasında dalgalanırken fiyatları yükseltmek adına OPEC Bakanları tarafından alınan petrol kısıntısını 9 ay daha (Mart 2018'e kadar) uzatma kararı başarılı olmayacak gibi görünmekte.

Brent varil fiyatı 2 Temmuz itibarıyla sembolik 50 ABD Doları sınırının altına düşerek 49,75 ABD Dolarına ulaşırken WTI 47,7 ABD Dolarında seyretti, iki tarafta da yüzde 12'lik düşüş olduğu açıklandı.

Petrol üreticileri buna rağmen iyimser havayı korumaktan yana tavır takınmakta.

OPEC'in üretim kısıtlamasını 2018'e kadar uzatmasından da destek alan BAE, petrol talebinin 2017'nin son çeyreğinde toparlanacağına inanıyor.

Kaynak:

<http://ameinfo.com/energy/oil-gas/oil-prices-back-foot-despite-opec-cut-extension/>

<http://ameinfo.com/energy/oil-gas/opec-producers-remain-optimistic-even-oil-prices-plunge/>

İran, Total ve Çinli Firma ile 5 Milyar ABD Doları Değerinde Doğal gaz Anlaşması İmzaladı

İran devasa offshore doğalgaz sahasının geliştirilmesi amacıyla Fransız Total ve Çin petrol şirketi ile 5 milyar ABD Doları değerinde anlaşma imzaladı. İran'ın Katar ile paylaştığı Güney Pars offshore sahasının geliştirilmesini içeren anlaşma ülkenin 2015 yılındaki nükleer anlaşmanın ardından bu alanda yabancı firmalar ile gerçekleştirdiği ilk anlaşma olma niteliğine sahip.

30 kuyu ve iki üretim ünitesini içeren anlaşma yetkililere göre şu an 540 milyon metreküp olan doğalgaz üretimini 600 milyon metreküpe çıkaracak.

Kaynak:

<https://www.dailystar.com.lb/Business/Regional/2017/Jul-04/411563-iran-signs-5-billion-gas-deal-with-total-chinese-firm.ashx>

Kargaşanın Yutmakta Olduğu Orta Doğu'da Lübnan Turizm ile Geri Dönüyor

Bölgeyi kasıp kavurmakta olan savaş, politik istikrarsızlık ve kaosa rağmen Beyrut'un meşhur Hamra Caddesi yeniden hareketlenmiş durumda ve otel doluluk orandaki artış göze çarpmakta. Bundan sadece 4 sene önce Lübnan iç güvenliğinde kontrolü kaybetmenin eşiğine gelmişti, Suriye'deki savaşın ülkeye ne zaman sıçrayacağı tartışılıyordu ve Lübnan Türkiye ile Körfez ülkelerindeki istikrara hasretle bakmaktaydı.

Kaynak:

<https://www.dailystar.com.lb/Business/Local/2017/Jul-04/411566-lebanon-sees-tourism-rebound-as-turmoil-swallows-region.ashx>

Umman Enerji Projelerinin Doğal Gaz İhtiyacının Yıllık % 3 Oranında Artması Öngörülüyor

Enerji üretimi için gereken doğalgaz talebindeki yıllık ortalama büyümenin Ana Bağlantılı Sistem (MIS) bölgelerinde yıllık ortalama yüzde 3 büyüme yakalaması öngörülüyor.

Ana enerji ve arıtma tesislerindeki doğalgaz tüketimi 2016 yılında yüzde 4 oranında yani 7,01 milyar standart metreküp civarında azaldı, bu da günlük 19,4 milyon standart metreküp azalma anlamına gelmekte.

Umman Güç ve Su Tedariği Şirketi (OPWP)'nin açıkladığı 7 yıllık plan çerçevesinde; "Aynı dönemde elektrik üretiminde gerçekleşen yüzde 4 oranındaki büyüme ile doğalgaz talebindeki yüzde 4 oranında düşüş birbiri ile çelişmekte. Bu ciddi gelişme büyük çoğunlukla iletim şebekelerinde gerçekleşen iyileştirmelerden kaynaklanmakta, söz konusu iyileştirmeler daha verimli tesislerin ortaya çıkmasını sağlamıştır" açıklaması yapılmıştır.

Kaynak:

<http://timesofoman.com/article/110262/Business/Energy/Natural-gas-demand-from-Omani-power-projects-expected-to-grow-by-3-per-annum>

Suudi Arabistan'da Tüketim Malları Fiyatları 6 Aydır Aralıksız Düşüşte

Genel İstatistik Otoritesi verilerine göre Suudi Arabistan'ın genel yaşam maliyeti endeksi Haziran ayında yıllık yüzde 0,4 düşüş gösterdi.

Reuters'a göre düşük petrol fiyatları ve devlet gelirlerindeki azalmaya rağmen Krallık'ta Ocak ayında tüketim malları 10 yıldan uzun bir süredir ilk defa düşüş sergilemişti.

Haziran itibariyle gerçekleşen düşüş genel olarak giyim sektörü (% 3,5), restoran ve otelcilik sektörü (%2,4), gıda ve içecek sektörü (% 2,2), eğlence ve kültür sektörü (% 1,9) ve ulaşım sektörlerinde (% 1,5) etkili oldu.

Bununla beraber yine Haziran ayında tütün ve mamullerine uygulanmaya başlanan % 100 oranındaki vergi sebebiyle % 74,4 oranında fiyat artışı gerçekleşse de söz konusu artış yaşam maliyeti endeksine ciddi bir etkide bulunmadı.

Ancak Capital Economics'e göre KİK üyesi ülkelerde uygulamaya geçilmesi öngörülen katma değer vergisinin ardından yaşam maliyetinin % 4'ün üzerinde artış göstereceği tahmin ediliyor.

Kaynak:

http://www.zawya.com/mena/en/story/Deflating_Saudi_Arabia_sees_decrease_in_price_of_consumer_goods_for_the_sixth_month_in_a_row-ZAWYA20170720054854/

BAE Hayata Geçirilmesi Planlanan Ulaşım Projelerinin Değeri Yaklaşık 87 Milyar ABD Doları

Orta Doğu, Körfez ve Kuzey Afrika Bölgesi'nde faaliyet gösteren İnşaat istihbarat Servisi BNC Network'ün raporuna göre 2017 yılının ilk yarısı itibarıyla BAE'deki 481 aktif ulaşım projesinin toplam değeri 87,6 milyar ABD Doları'nın üzerinde.

Projeler, 364 adet yol projesi (36,5 milyar ABD Doları) ve 39 tren yolu projesi (33,9 milyar ABD Doları) olarak ayrılmakta.

Of these, 364 projects with a combined value of \$36.5bn are road projects while 39 projects with a value of \$33.9bn are rail projects.

Kaynak:

<http://ameinfo.com/transportation/nearly-500-transport-projects-worth-87-billion-underway-in-the-uae/>

Moody's Umman'ın Notunu Düşürdü

Moody's Umman'ın uzun vadeli ihraççı temerrüt notunu Baa2'den Baa1'e düşürerek ülkenin durumunu kararlıdan negatife çekmiş oldu.

Moody's bu değişikliğin sebebini Umman ekonomisinin birkaç yıldır bunalımda olan petrol sektörüne bağımlılığının devam etmesine bağladı.

Kaynak:

<http://gulfbusiness.com/ratings-agency-moodys-downgrades-omans-outlook-to-negative/>

Suudi Oger Mücadeleyi Kaybetti, Operasyonlarını Durdurma Kararı Aldı

Lübnan Başbakanı Saad Al-Hariri'nin ailesine ait olan ve bir süredir ekonomik sıkıntılarla boğuşan Suudi Oger İnşaat firması sektördeki 39 yılın ardından operasyonlarına son verdi.

Krallıkta yavaşlayan inşaat sektöründen ve hükümet ödemelerindeki gecikmelerden ciddi şekilde etkilenen ve varlıklarını elden çıkarmakta olan şirket, aylardır maaş alamayan binlerce çalışanın işine son vermek zorunda kaldı.

Kaynak:

<http://gulfbusiness.com/struggling-construction-firm-saudi-oger-shuts-report/>

"Bölge Etkinlikleri ve Fuarları

Inter-Build Jordan Fair

İnşaat Endüstrisi, Emlak Geliştirme, Dekorasyon, Mimari ve Dizayn Fuar ve Forumu

Sektör: İnşaat, inşaat malzemeleri, dekorasyon, mimari, dizayn, emlak

Tarih: 21.08.17 - 24.08.17

Yer: Amman, Ürdün

Kaynak:

<http://www.eventseye.com/fairs/f-inter-build-jordan-13296-1.html>

Iranportex

İran Uluslararası Spor Malzemeleri, Ekipmanları ve Teknolojileri Fuarı

Sektör: Spor ürün ve ekipmanları

Tarih: 22.08.17 - 25.08.17

Yer: Kiş, İran

Kaynak:

<http://www.iransportex.com/>

Cityscape Global

Uluslararası Emlak Yatırım ve Geliştirme Etkinliği

Sektör: Bankacılık, finans, gayrimenkul, inşaat teknolojileri, makine, materyal, iç mimarlık

Tarih: 11.09.17 - 13.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<https://www.cityscapeglobal.com/en/home.html>

Building Healthcare Middle East

Hastane İnşaatı Fuarı ve Kongresi

Sektör: Yapı Malzemeleri, Makine, Malzeme, İç Mimarlık

Tarih: 11.09.17 - 13.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<https://www.buildinghealthcare-exhibition.com/en/Home.html>

Iranpharma Expo

Uluslararası İlaç ve İlgili Sanayi Sergisi

Sektör: Eczacılık, İlaç

Tarih: 12.09.17 – 14.09.17

Yer: Tahran, iran

Kaynak:

<http://www.iranpharmaexpo.com/>

Iraq HVAC Expo

Uluslararası Isıtma, Soğutma, Havalandırma, Tesisat Sistemleri, Su Arıtma ve İzolasyon Fuarı

Sektör: Sıhhi Tesisat, Isıtma, Soğutma, Havalandırma

Tarih: 14.09.17 - 17.09.17

Yer: Erbil, Irak

Kaynak:

<http://www.iraqhvacepo.com/>

Iraq Furnexpo

Uluslararası Mobilya ve Ev Tekstili Fuarı

Sektör: Mobilya, İç Dekorasyon Tekstili, Ev Tekstili, Kumaş

Tarih: 14.09.17 - 17.09.17

Yer: Erbil, Irak

Kaynak:

<http://www.iraqfurnexpo.com/>

Aeropersia

Uluslararası Sivil Havacılık Fuarı

Sektör: Uzay ve Havacılık Teknolojisi

Tarih: 15.09.17 - 17.09.17

Yer: Tahran, İran

Kaynak:

<http://www.aeropersia.com/>

Gifts and Premium

Uluslararası Hediyeler, Hediyeelik Eşya, Kurumsal Hediyeler, Kupalar ve Madalyalar, Şenlikli Dekorasyon, Sabit ve El Sanatları Fuarı

Sektör: Tüketim Malzemeleri

Tarih: 17.09.17 - 19.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.giftsandpremium-dubai.com/>

Yummex Middle East

Tatlılar ve Atıştırmalıklar Fuarı

Sektör: Yiyecek ve İçecek

Tarih: 18.09.17 - 20.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.sweetsmiddleeast.com/>

Hotel Show

Orta Doğu Otelcilik Endüstrisi için Ekipmanlar, Teknoloji ve Hizmetler

Sektör: Otel ve İkrım Ekipmanları, Mağaza Dizaynı

Tarih: 18.09.17 - 20.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.thehotelshow.com/>

Speciality Food Festival

Gurme Uzmanları için Özel Etkinlik

Sektör: Yiyecek ve İçecek

Tarih: 18.09.17 - 20.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.speciality.ae/>

Seafex

Profesyonel Deniz Ürünleri Fuarı

Sektör: Yiyecek ve içecek, Gıda İşleme ve Ambalajlama

Tarih: 18.09.17 - 20.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.seafexme.com/>

The Outdoor Design & Build Show

Dış Tasarım ve Yapı Fuarı

Sektör: Yapı Malzemeleri, Makine, Malzeme, İç Mimarlık

Tarih: 25.09.17 - 27.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.theoutdoorshow.ae/>

FM Expo

Yapı, Emlak ve Çevre Yönetimi ve Bakımı Fuarı

Sektör: Yapı Malzemeleri, Makine, Malzeme, İç Mimarlık

Tarih: 25.09.17 - 27.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.fm-expo.com/>

Intersolar Middle East

Orta Doğu Bölgesinin En Gücü Solar Enerji Konferansı

Sektör: Enerji

Tarih: 25.09.17 - 27.09.17

Yer: Dubai, BAE

Kaynak:

<http://www.intersolar.ae/>

İş Konseyi Geçmiş Dönem Etkinlikleri

- Türkiye – BAE İş Konseyi Dubai Ziyareti / Dubai / 7-9 Mayıs 2017
- T.C. Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Şimşek'in Katılımlarıyla Türkiye – Umman İşadamları Toplantısı / Muksat / 10 Mayıs 2017
- Türkiye – Filistin İş Konseyi'nin Filistin Ziyareti / Kudüs, Ramallah, El- Halil, Cenin, Nablus / 13-16 Mayıs 2017
- Türkiye – Bahreyn İş Konseyi Bahreyn Ankara Büyükelçisi ile Toplantı / İstanbul, River Plaza / 2 Temmuz 2017
- T.C. Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci'nin İran Ziyareti kapsamında TİM / DEİK İşbirliğiyle Türkiye-İran İş Forumu ve Tahran Türk Ticaret Merkezi Açılışı / Tahran / 8-10 Temmuz 2017
- Irak ile İş Yapan Firmalar ile Değerlendirme Toplantısı / İstanbul, River Plaza / 11 Temmuz 2017
- Ürdün Ankara Büyükelçisi Ziyareti / Ankara / 21 Temmuz 2017s
- Türkiye-Ürdün İş Konseyi Ortak Toplantısı / River Plaza, İstanbul / 25 Temmuz 2017

İş Konseyi Gelecek Dönem Etkinlikleri

- DEİK – MÜSİAD İşbirliğiyle İran Ziyareti / Tahran / 12-14 Ağustos 2017
- DEİK ve Albaraka Türk Katılım Bankası İşbirliğiyle Bahreyn Ülke Günü / Albaraka Merkez Ofisi / 7 Eylül 2017
- Türkiye – Bahreyn İş Konseyi Mamama Ziyareti / Mamana / 8 Ekim 2018